

Lakko ja lomat/vapaat - usein kysytyt kysymykset

Miten lakko vaikuttaa vuosilomaani? Entä muihin vapaisiin? Sairauslomaan? Kokosimme tähän aiheeseen liittyviä yleisiä kysymyksiä ja vastauksia.

K: Miten käy vapaiden/muiden poissaolojen lakon aikana?

Nyrkkisääntönä on, että jos poissaolo alkaa ennen lakkoa, henkilö jatkaa tätä poissaoloa myös lakon alettua. Esimerkkejä: vuosiloma, sairausloma, perhevapaa.

Poissaolotapausten – erityisesti vuosiloma, sairauslomat ja perhevapaat – tulkinnassa käytetään niin sanottua aikaprioriteettiperiaatetta. Sen mukaan poissaolon katsotaan johtuvan syystä, joka tosiasiallisesti on alkanut ensiksi.

K: Miten käy sairausloman lakon aikana?

V: Jos sairausloma alkaa ennen lakon alkamista, sairausloman ajalta maksetaan virka- ja työehtosopimuksen mukainen palkka.

Jos työntekijä sairastuu lakon alkamisen jälkeen, sairausloman sijaan hän on lakossa.

Lakon aikana työntekijällä on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen sairauspäivärahaan, huomioi omavastuu-aika.

Jos sairausloma jatkuu lakon päättymisen jälkeen, työntekijälle maksetaan sairausajan palkkaa alkaen lakon päättymisestä.

Työnantaja voi kieltää työterveyspalvelujen käytön lakon aikana.

K: Miten lakko vaikuttaa vuosilomaan?

V: Ennen lakkoa alkaneet vuosilomat jatkuvat lakosta huolimatta ja päättyvät siten kuin ne on vahvistettu.

Lomalta palaavan on ilmoitettava työnantajalle lomalta paluusta ja lakkoon jäämisestä, jotta lakkoon osallistumista ei tulkita luvattomaksi poissaoloksi.

Jos koko loma sijoittuu lakon ajalle eli alkaa ja päättyy lakon aikana, loma siirtyy myöhemmin pidettäväksi.

Jos lomaa ei voida pitää, sovi työnantajan kanssa, maksetaanko lomakorvaus pitämättä jääneestä lomasta vai siirretäänkö loma säästövapaaksi. Ansaistu vuosiloma ei voi koskaan jäädä pitämättä tai korvaamatta.

K: Miten lakko vaikuttaa vuosiloman kertymiseen?

V: Lakon ajalta ei kerry vuosilomaa. Lakkopäiviä ei lueta vuosilomia laskettaessa työssäolopäiviin.

K: Pientääkö lakko lomarahaani?

V: Lomaraha pienenee kertymättä jäävää vuosilomaa vastaavasti, mutta JUKO pyrkii neuvottelemaan lakon päättämissopimuksessa, että lomarahaa ansaitaan myös lakon ajalta ja että lakko ei vaikuta lomarahan suuruuden määrittelyyn.

K: Miten lakko vaikuttaa talvilomaan?

V: Talvilomat on pääsääntöisesti pidettävä 30.4. mennessä. Jos talviloma alkaa myöhemmin kuin lakko ja jos lakko kestää niin pitkään, että lomaa ei voida pitää 30.4. mennessä, työnantajan kanssa voi sopia loman siirtämisestä säästöön.

K: Mitä jos työnantaja ei myönnä lomaa mahdollisen lakon vuoksi?

V: Työnantaja ei saa ennakoida mahdollisia lakkoja myöntäessään lomaa. Se olisi työnantajalta kielletty työtaistelutoimenpide. Lomat tulee myöntää normaalin käytännön mukaan.

Kielletystä työtaistelutoimenpiteestä pitää ilmoittaa välittömästi omalle luottamusmiehelle joka välittää tiedon liittoon.

K: Voinko olla perhevapaalla lakon aikana?

V: Perhevapaa alkaa myönnetyn päätöksen mukaisesti. Näin on silloinkin, kun henkilö osallistuu lakkoon ennen perhevapaan alkua.

Jos perhevapaa päättyy lakon vielä kestäessä, katsotaan henkilön olevan vapaalla siihen saakka, kunnes vapaa päättyy. Tämän jälkeen henkilö siirtyy lakkoon ja *ilmoittaa siitä työnantajalle*.

K: Miten lakko vaikuttaa opinto-, työ- tai virkavapaisiin?

V: Lakko ei vaikuta sovitun opintovapaan ehtoihin. Opintovapaa määräytyy opintovapaalain ja -asetuksen mukaan. Lakko ei vaikuta jo alkaneeseen tai sovittuun työ- tai virkavapaaseen.